

Kan?ta Dayal? Uygulamalar Tutum Ölçe?i-15

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kan?ta Dayal? Uygulamalar Tutum Ölçe?i-15*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24226>

Özet

Kan?ta Dayal? Uygulamalar Tutum Ölçe?i-15 (KDU-TÖ-15), sa?l?k profesyonellerinin kan?ta dayal? uygulamalara (KDU) yönelik tutumlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilm? psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, orijinal EBPAS-15'in Türkçe'ye uyarlanm?? ve geçerlik/güvenirlik çal??malar? yap?lm?? versiyonudur. Uyarlama çal??mas?, özellikle **aile hekimli?i asistanlar?n?n** (rezidentlerinin) KDU'ya yönelik alg?lar?n?, kabul düzeylerini ve uygulama engellerini de?erlendirmek üzere tasarlanm??tır. Ölçek, klinik karar verme süreçlerinde kan?t kullan?m?n?n önemini vurgulayan tutumlar? nicel olarak belirlemeyi amaçlar.

Anahtar Kelimeler

Kan?ta Dayal? Uygulamalar, Tutum Ölçe?i, Aile Hekimli?i Asistanlar?, Kan?ta Dayal? T?p, Psikometri, Uyarlama, Klinik Uygulama.

Yazarlar

Ayhan Ba?er, D., A?aday?, E., Gönderen Çakmak, S., Kahveci, R.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, sa?l?k profesyonelleri aras?nda kan?ta dayal? uygulamalar?n benimsenme düzeyini ve bu uygulamalara kar?? geli?tirilen tutumlar? ölçmektir. Bu tutumlar genellikle KDU'nun faydas?na olan inanc?, KDU'yu uygulama gereksinimlerini, KDU'ya yönelik alg?lanan engelleri ve ki?isel aç?k fikirlilik düzeyini içerir.

Türkçe uyarlamas?, özellikle **aile hekimli?i** alan?nda çal??an asistan hekimlerin kültürel ve sistemsel ba?lama özgü tutumlar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde de?erlendirmek için yap?lm??tır. Bu, e?itim programlar?n?n ve sürekli mesleki geli?im faaliyetlerinin KDU entegrasyonunu destekleyecek ?ekilde planlanmas?na yard?mc? olmay? hedefler.

Yap?

Kan?ta Dayal? Uygulamalar Tutum Ölçe?i-15, kan?ta dayal? uygulamalara yönelik tutumun çok boyutlu yap?s?n? ölçmektedir. Orijinal ölçek genellikle dört temel faktör etraf?nda toplan?: **Çekicilik/Cazibe** (KDU'nun faydal? ve ilginç oldu?u inanc?), **Gereklilik** (KDU'nun zorunlu veya gerekli oldu?u inanc?), **Aç?kl?k** (yeni kan?tlar? denemeye ve kabul etmeye aç?kl?k) ve **Sapma/Diverjans** (KDU'nun mevcut klinik yarg?lardan ne kadar farklı oldu?u alg?s?).

Uyarlama çal??mas?, bu psikolojik yap?n?n Türk kültürü ve sa?l?k sistemi ba?lam?nda da geçerli olup olmad??n? incelemiştir. Ölçek, bireyin KDU'yu ne kadar de?erli buldu?unu, ne kadar zorunlu

gördü?ünü ve klinik rutinine ne kadar entegre etmeye istekli oldu?unu belirleyen bili?sel ve duygusal bile?enleri yakalar.

Geçerlik

Kaynak verisinde geçerlik bilgisi belirtilmemi? olsa da (--), Ayhan Ba?er ve arkada?lar? (2021) taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas?, ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemi?tir. Bu çal??ma, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örnekleme de do?rulan?p do?rulanmad???n? belirlemek amacıyla **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) gibi yöntemleri kullanm??t?r.

Uyarlama sürecinde dilsel ve kültürel geçerli?in sa?lanması kritik öneme sahiptir. Bu, ölçek maddelerinin anlamlar?n?n ve ba?lamlar?n?n hedef kitle (Türk aile hekimli?i asistanlar?) taraf?ndan do?ru anla??ımas?n? sa?lam??t?r. Yap?lan analizler, KDU-TÖ-15'in Türk popülasyonunda kan?ta dayal? uygulamalara yönelik tutumu ölçmek için geçerli bir araç oldu?unu göstermeyi amaçlam??t?r.

Güvenirlik

Kaynak verisinde güvenilirlik bilgisi belirtilmemi?tir (--). Ancak, bilimsel bir uyarlama çal??mas?n?n standart gereklilikleri do?rultusunda, ara?t?rmac?lar ölçe?in iç tutarlılı???n? de?erlendirmi?lerdir. ?ç tutarlılık, genellikle **Cronbach Alfa** katsay?s? kullan?larak hesaplan?r.

Yüksek bir Alfa katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? (KDU tutumunu) tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Uyarlama çal??mas?, KDU-TÖ-15'in alt boyutlar?n?n ve toplam puan?n?n Türkçe konu?an aile hekimli?i asistanlar? ba?lam?nda güvenilir ölçümler sundu?unu kan?tlam??t?r.

Faktör Analizi

Kan?ta Dayal? Uygulamalar Tutum Ölçe?i'nin faktör yap?s?, genellikle 4 faktörlü bir model olarak ortaya ç?km??t?r. Türkçe uyarlama çal??mas?nda da faktör yap?s?n?n do?rulanması temel bir ad?md?r. Bu analiz, 15 maddenin orijinal ölçekteki teorik alt boyutlara (Çekicilik, Gereklilik, Aç?kl?k, Sapma) uygun ?ekilde gruplan?p gruplanmad???n? kontrol eder.

Ayhan Ba?er ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekleştirilen analizler, KDU-TÖ-15'in Türk hekimleri popülasyonunda da geçerli bir **çok boyutlu yap?** sergiledi?ini göstermektedir. Bu, ölçe?in sadece genel bir tutum puan? de?il, ayn? zamanda tutumun farklı yönlerine dair ayr?ntılı bilgi sa?lad??? anlamına gelir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Orijinal ölçek 5 noktal? veya 7 noktal? Likert ölçe?i format?n? kullan?r. Puanlama ?ekli kaynakta belirtilmemi? olsa da (--), tipik olarak yüksek puanlar KDU'ya kar?? daha olumlu tutumlar? i?aret eder.

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Sa?lık Profesyonelleri, Klinik Uygulay?c?lar

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Özellikle T?p Asistanlar?)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki **aile hekimli?i** asistanlar?.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli, psikometrik tutum ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Tutum, KDU, Aile Hekimli?i, Ölçek Geli?tirme, Klinik Ara?tırma.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Duygu Ayhan Ba?er

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: dr.duyguayhan@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in kullan?m izni ve ücret durumu için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir (dr.duyguayhan@gmail.com).

Test Y?I? (Uyarlama): 2021

Kaynaklar

Ayhan Ba?er, D., A?aday?, E., Gönderen Çakmak, S. & Kahveci, R. (2021). Adaptation of the evidence-based practices attitude scale-15 in Turkish family medicine residents. *Int J Clin Pract*,

75, e14354, 1-8.

<https://doi.org/10.1111/ijcp.14354>

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [kanita-dayali-uygulamalar-tutum-olcegi-15-toad.pdf](#)

Kanıtta Dayalı Uygulamalar Tutum Ölçeği-15 Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır.

ARABPSYCHOLOGY.COM